

Německá Šumava v minulosti a v současnosti

Dr. Raimund Paleczek

Budweis, 17.10.2006

Dovolte mi, abych hned v počátku svého statementu poptal slovní vazbu

„Německá Šumava“ – co je to vůbec, co to má znamenát?

V podstatě je tenhle pojem minulostí samou o sobě: německá Šumava je součástí dějin, už neexistuje, pokud vnímáme a zužujeme tou „německou“ na obyvatelstvo resp. na jazyk, který se mluvil ve většině na Šumavě do roku 1946. Tak podivějme se přesněji na to, co se schová, co se tkví v tomto „němectví“.

Minulost

Každá krajina je vytvářená svou vlastní identitou. Její součásti jsou hlavně dvě komponenty: příroda a lidé.

Tyhle dvě komponenty se nemusí shodnout. Kde se shodují, mluvíme o **kulturní krajině (Kulturlandschaft)**, protože se příroda a lidé vyvojují ve vnitřním a vzájemném vztahu. Lidé žijí a živí se hmoty krajiny a vytváří to, co pojmenováváme běžně kulturou: obhospodařené lesy a pole, osady, vesnice, kostely, řemeslo a průmysl.

Kde máme krajinu bez lidí nebo jen s menším počtem, kde krajina není vytvářená lidmi a její kulturou, tám máme **přírodní krajina (Naturlandschaft)**.

V případě Šumavy můžeme konstatovat, že se její identita změnila po nuceném vysídlení původního – převážně německy mluvícího - obyvatelstva mezi I. 1945-47 právě od kulturní do přírodní krajiny. V této souvislosti zdůrazňuji „německy mluvící“, protože toto obyvatelstvo – tzv. “Böhmerwälder” – bylo dušem i srdcem orientováno ke „starému Rakousku“ (Altösterreich), a nikoliv ke tomuto divnému „Říší“, což jím bylo v podstatě úplně cizím, co do mluvy/nářečí, náboženství a tradice.

Současnost

Jaká je situace dnes?

Na Šumavě dnes žijí lidé nejenom ve svobodě, v partnerském sousedství s Rakouskem a Bavorskem a možnosti, jež nikdy neměli v minulosti.

Mají stejně za úkol, vytvářet evropský dům, protože i Šumava je nejpozději od 1. května 2004 jedním z jehož pokojů. Je opravdu otázkou, jestli za to stačí vybudovat turistická centra jako holandské vesnice u Lipenského jezera nebo totálně nepřístupné přírodní rezervaty, které jsou nikomu k užitku kromě přírody samé a vylučují společnost. Ja to naschvál vyhrojuji.

Evropská pospolitost je stále ve vzniku. Její členy přijali, že základem jsou tři pilíře a opory společnosti: ekonomická – právní – hodnotná. První dvě jsou popsány zákony, úřední nařízení. Ale jak se blížit právě té třetí, těm hodnotám?

Za to musíme najít cesty k sobě, protože národy a etnické entity Evropy prodělali v minulém století hodně zlomů tradic. A jedná takových cest je přiznáním k identitám jejich krajín – minulých a současných.

Co s tím myslím? – Objasním to s malou historkou.

Před měsícem jsem se pobýval v Horním Planě, kde se konalo setkání příslušníků rodiny-kmenu Palečkových. Bylo nás 40, přijeli jsme z Německa, z Čech, z Rakouska a i z Spojených států. Sobotu jsme šli s manželkou překrásnou cestou od Bližší Lhoty směrem na Smrčinu (Hochficht). Na upatí Smrčiny jsme se dostávali na křižovatku. Kolem dokola bylo dobře vidět keře a zde a tam mezi břizy, jasanů a křoví zarostlé zbytky domek a dvorů. Evidentně stopy lidských dějin. Stojili jsme uprostřed zaniklé vsi Huťský Dvůr (Hüttenhof). Vedle křižovatky a znovu vystavěné Boží muky je tabulka, které pasantům vyjasňuje, že se nachází na trati starého plavebního schwarzenberského kanálu. Běh historického kanálu je dobře zmapován. K tomu ještě pár poznámek k porostu a typickým rostlinám v okolí.

Ale marně se hledá pokyn na to, že se nacházíme v centru bývalého vsi, existující po 250 let, kde stálo naposled 90 domů. V nich bydlelo ještě před 60 lety 600 lidí, kteří se živilo právě tímto kanálem a kteří ožili zase kanál, životní tepnu Šumavy. Žádná zmínka!

A tak jsme se zeptali: Proč jen polovina dějin, proč zamlčená identita Šumavy?

Nebylo by od věcí doplnit tabulku uprostřed bývalého Huťského Dvora o této informaci?

Evropa – to si troufnu tvrdit – se dá jen dařit, pokud akceptujeme celek identity jejich krajín.

Autor je historikem a jednatelem Ackermann-Gemeinde, sdružující hlavně katolíky mezi sudetských Němců.